

Z cizích revuí.

PEŠADISKOARTILERISKI GLASNIK 1935, svazek 9 (leden—únor).

Čilá redakce „PAG.“, opět překvapila svou domácí i zahraniční čtenářskou obec novým pokrokem ve vydávání a v úpravě listu, jimiž velmi pěkně dokumentuje zintensivnění svých snah poskytnout svým odběratelům co nejvíce poučení. Z trojměsíčníku se stává prvním číslem letošního ročníku počínaje dvojměsíční sborník o více nežli 200 stranách, který jinak zachovává dosavadní ustálený již profil a program revue. Návrh redakce byl schválen ministrem vojska a námořnictva; s tím souvisí patrně i změna v redakci, které je v čelo postaven místo plk. pěch. Branislava J. Pantiće známý i u nás vojenský spisovatel div. gen D. T. Simović. Cena vzhledem k rozsahu se zvyšuje o dinar měsíčně, takže celkové roční předplatné činí nyní 96 dinarů.

Brig. gen. Svetomir S. Djukić: Boje v hloubce postavení.

Dokončení obsáhlé studie o nadepsaném tématě, v níž autor britce kritizuje názory některých spolupracovníků revue „Ratnik“, uveřejněné v minulém ročníku,

a ač svých druhů nejmenuje, je vidět na první pohled, která mínění vyvrací. Odmitá lineární aneb „proudovou“ taktiku, „těch, kteří ještě dnes znají v terénu jen vojenský okraj, v obraně boj na jediné obranné linii a z druhů bojů jen „vrhat se vpřed.“ Na důkaz toho, jak rychle se zapomínají zkušenosti válečné, cituje brig. gen. Djukić nařízení velitele nových oblastí, gen. Petra Bojoviće z 31. října 1915, které shrnuje v stručné poměrně směrnicí zásady německé útočné taktiky před dvaceti lety. Ačkoliv ji charakterisuje převaha dělostřeleckého materiálu, které Srbové neměli, a obratné využívání této převahy, ukládá směrnice pozdějšího vojvody všem velitelům seznámit se se zásadami v ní obsaženými a aplikovat je zvláště „proti Bulharům, kteří se po této stránce snaží napodobit Němce a vůči nimž je poměr našeho dělostřelectva takový, že máme možnost dosíci převahy a udržet si iniciativu především na těch částech fronty, jichž chceme svou pěchotou dobýt“.

Plk. pěch. Jevto A. Ružić: Rozvrh palby pro prapor, rotu a četú.

Článek je zřejmě jednou z prací zaslanych k soutěži „PAG.“, rozepsané v roce 1934, ač není redakcí tak označen; v titulu i podtitulu je však opětováno jedno z daných témat soutěže: „Je vypracovat námět a sestavit rozvrh palby pro prapor, rotu a četú v obraně za předpokladu, že praporu je přidělena četa horského dělostřelectva a četa minometů; rota (četa) je zesílena četou těžkých kulometů. Terén lze volit libovolně.“ Rozbor všech tří obranných námětů navzájem nesouvisících provádí autor tak, že podrobně a obšírně hodnotí terén, v němž postupně umísťuje jednotlivé zbraně a stanoví jejich úkoly.

Brig. gen. Milutin J. Stevanović: Dělostřelectvo za útoku.

Studie je výkladem organisace, způsobu velení a akcí britského dělostřelectva v různých fázích útočného boje podle příslušných předpisů.

Plk. děl. Živojin P. Pavlović: Palba oddílu podle nového francouzského předpisu o střelbě dělostřelectva.

Dokončení překladu hlavních částí z francouzského předpisu o střelbě dělostřelectva, vydaného roku 1931.

Kpt. děl. II. tř. Ivan D. Babić: Noční operace.

Autor zdůrazniv v úvodu stoupající význam nočních akcí a operací, takže se ve všech armádách věnuje jim zvýšená pozornost a nočnímu výcviku intenzivnější úsilí, probírá v dalších odstavcích svého článku tyto otázky: vliv temnoty na operace, noční pochody a přesuny, útok a obrana v noci, úkoly jednotlivých zbraní v nočních akcích a využití nočních operací v budoucí válce. Na doklad svých teoretických vývodů a závěrů o nočním útoku a obraně uvádí autor historické příklady jednak z balkánského válečného území, a to nezdařený útok srbské kombinované divise v noci s 15. na 16. srpna 1914 v prostoru planiny Ceru a osady Tekerišk na 21. střeleckou divisi rakousko-uherskou, jejíž obrana rovněž selhala, jednak ze západního válečného území neúspěšný útok II. německé armády v noci se 7. na 8. září 1914 v prostoru Fère-Champenoise a Sommesouse, dále útok části V. německé armády mezi Rembecourtem a Heippesem, setkavší se s tímž výsledkem, a konečně zdařilou obranu 106. francouzské pěší brigády v úseku Ustave Sapiignuel-Neuville 16. září 1914. Nejpučejším z těchto příkladů je první, neboť autor podává přesné údaje o oboustranné situaci srbské kombinované i rakousko-uherské 21. střelecké divise; z chyb obou vytěžuje též nejvíce poučení o obtížích nočních bojů a o povinnostech všech velitelů v těchto bojových situacích. Za nejvážnější příčinu pozdějších chaosů a neúspěchů pokládá kpt. Babić nedostatek zajištění, průzkumu a tím i způsobený nedostatek zpráv.

Kpt. pěch. Danilo J. Zobenica: Součinnost jednotek tanků s pěchotou, dělostřelectvem, jezdeckem a letectvem za různých údobí boje.

Překlad z ruštiny bez přesného udání pramene.

Ppor. pěch. Milan M. Gajić: Protiletadlová obrana vojsk lehkými a těžkými kulomety za pochodu, za ubytování a v boji.

Soudíce podle nadpisu, domníváme se, že jde o práci zaslanou do loňské soutěže „PAG.“, ač ji redakce tak neoznačuje; když autor charakterisoval použití jednotlivých druhů zbraní pěchoty v aktivní obraně proti letadlům, přistupuje k vlastní studii, již rozdělil na dvě základní, ač rozsahem neúměrné části, z nichž první nazval „Pozorovací a hlásná služba“ a druhou „Obrana“.

První část je velmi stručná a ppor. Gajić se omezil v ní jen na zdůraznění významu pozorovací a hlásné služby a na všeobecné zásady použití rojů hlásné služby na místě, za pohybu a v boji, při čemž nepřináší nic nového. V druhé části pak autor zdůrazňuje jen hlavní zásady p. l. obrany; počet zbraní s úkolem obrany proti letadlům řídí silou jednotky, pravidlem je $\frac{1}{4}$ — $\frac{1}{2}$ z celkového počtu; zvláštní složky vojsk, jako je bojový a tělesový trén, musí být chráněny zvláštními jednotkami k tomu určenými. Při organizaci pochodu velitel valného voje určí v rozkaze i jednotky p. l. obrany, které se pohybují pak podél pochodové osy, přemísťující se střídavě od stanoviště k stanovišti předem vyhlédnutému. Vzhledem k obtížím, které tento postup skýtá, navrhuje autor přidělovat jednotkám určeným k střelbě na letadla rychlé dopravní prostředky, jako auta, aby se i při stálém zabezpečení pochodu chráněných jednotek urychlil. Z pochodů si autor především a nejvíce všímá pochodu směrem k nepříteli, o ústupu pak se zmiňuje jen několika slovy. Aby si usnadnil svou práci, doplňuje organizaci jugoslávské kulometné roty (o 3 četách po 3 kulometech) přidělením jedné čtyř lehkých kulometů, takže mu schematické disponování jednotkami p. l. obrany za pochodu i za ubytování nepůsobí nijakých obtíží. A konečně, pokud jde o p. l. obranu za boje, přestává autor jen na rozboru zásady, aby k p. l. obraně bylo využito především zbraní, které nejsou účastny střelby na pozemní cíle.

Kpt. pěch. I. tř. Dragiša M. Radojević: K provádění mravní výchovy ve vojsku.

Autor je právem přesvědčen, že úspěch tohoto oboru výchovy závisí cele na důstojníkovi-vychovateli, jenž musí být dobrým psychologem a pedagogem. Intelektuální, technické a tělesné školení dosahuje podle jeho názoru svých výsledků alespoň po stránce vnější rychleji a snáze, nežli mravní výchova, neboť, jak praví, „je těžko v míru zjistit, u které jednotky je lépe prováděna výchova mravní, ježto velikost úspěchu v mravní výchově se objeví vlastně v svém pravém světle a síle teprve ve válce a v boji, když vojíní jsou vystaveni útrapám a nebezpečím, ohrožujícím jejich život“. Úloha velitele při krátké presenční službě by byla příliš těžká, kdyby si každý nováček nepřinášel s sebou do nového prostředí určité základy, produkty výchovy rodinné a školní, vlastnosti potřebné pro povolání obránce vlasti, jako je poslušnost, láska k vlasti, národní uvědomění, smysl pro čest, družnost, poctivost a p. Veliteli tedy připadá úloha sjednotit tyto vlastnosti všech stálou osobní péčí od prvního dne. Kpt. Radojević tvrdí v článku, že dosáhl slušných výsledků u rot, jimž velel, právě touto velitelskou péčí, z níž uvádí některé výseky, jako vydávání součástí ústroje, prohlídky, výchova k šetření státního majetku, stravování, péče o zdraví, poznávání podřízených velitelů a dozor na ně, příklad ve styku s podřízenými i představenými, zeměpis a dějepis vlastního státu. Ve všech těchto složkách znovu a znovu zdůrazňuje autor velitelskou osobní účast,

jeho stálý zájem a význam výchovného vlivu vlastním příkladem, zvláště tam, kde jde o důležitější, obtížnější a namáhavější výkony, v nichž přítomnost velitele, jeho klid, rozvaha, činnost znamenají mnohem více nežli pouhá slova kohokoliv.

Kpt. tech. zbroj. II. tř. Jovan Marinković: Poznámky ke studiu moderního protiletadlového dělostřelectva.

Stručný článek, jehož autor je si vědom, že bylo lze jen běžně se dotknout některých problémů, ač snad žádá z moderních zbraní neskýtá jich tolik jako protiletadlové dělostřelectvo. Všimá si proto jen těch požadavků, kladených na zbraň určenou k jejím obtížným úkolům, aby totiž zbraň byla co nejstabilnější a aby byla s to co nejrychleji sledovat pohyblivý cíl. Autor žádá, aby maximálního náměru bylo dosaženo nejdéle do 10 vteřin, dále aby byla možnost změnit odměr o 360° za 30—40 vteřin. Stejně tak požaduje, aby byla jen pro střelbu na vzdušné cíle zavedena i čistě p.l. munice a navrhuje střelu o délce 7 ráží, ježto očekává, že se zvětšením obsahu dosáhne i zvýšení materiálního účinku střely na cíl.

Major děl. Rade M. Radović: K článku o linii, do které se může v obraně počítat s pomocí dělostřelectva.

Autor je proti mínění brig. gen. Ž. M. Lavadinoviče, vyslovenému v 6. čísle „PAG“, opačného názoru; shodného s ustanoveními předpisu, a to, že „velitel pěchoty nejen může, nýbrž i musí označit dělostřelci jednotlivá nejbližší místa a body v terénu, na něž může ještě dělostřelectvo střilet“, takže čára, do které může v obraně sahat pomoc dělostřelectva, musí být určena taktikem, technikem však jen pásmo bezpečnosti.

Kpt. pěch. II. tř. Miličko V. Janković: Zásobování střelivem u malých jednotek pěchoty za boje.

Autor dokazuje, o jak důležitou otázku jde, mimo jiné tím, že uvádí rychlost střelby jednotlivých zbraní pěchoty, a proto i možnou spotřebu střeliva, takže dochází k závratným číslům. A na podporu svých názorů o nutnosti věnovat zásobování střelivem větší pozornost, vybírá i z bojových údobí fázi, která sama o sobě předpokládá velké požadavky co do spotřeby munice — přípravu zteče. Ovšem nejde o zajištění převahy v palbě jen v této jediné fázi, nýbrž o zajištění kontinuity a trvalé palebné síly, což předpokládá stálou spotřebu a tedy i organizované zásobování střelivem za všech okolností. A tato otázka je problémem, který autor má na mysli a z něhož zvláště vyjímá otázku způsobu roznášení a doplňování střeliva u střelců z pušek a ostatních zbraní v palebném sledu. Na základě ustanovení předpisů jugoslávských, a to Cvičebního řádu pro pěchotu a Polního řádu autor žádá, aby bylo pamatováno ve všech rozkazech velitelů malých jednotek na článek, určující jmenovitě nosiče střeliva. Aby se šetření střelivem v boji stalo samozřejmostí pro každého střelce a aby cvičení v zásobování střelivem jakožto významný úkon bojový bylo již v míru důkladně procvičeno, žádá kpt. Janković dále, aby při cvičeních bojových nebyla vydávána celá určená dávka vojinům před počátkem cvičení, nýbrž jen část a zbytek aby byl vydáván postupně, jak se děje také ve skutečnosti z muničních skladů; autor si při této příležitosti stěžuje, že se v mírovém výcviku této složce nevěnuje zasloužená pozornost a péče, a odkazuje na velkou řadu podobných článků jednajících o tomto tématě, a to jak v „PAG“, tak i v „Ratniku“.

V rubrice „Novinky a poznámky“ uveřejňuje redakce poznámky k vývoji moderních taktických zásad ve francouzské armádě podle osobních pozorování plk. švýc. arm. Grasseta při loňských závěrečných cvičeních („Allgemeine schweizerische Militärzeitung“ 1934 (8), překlad N. Aleksandrovova článku o střelbě z pušek na vzdušné cíle a o názorech britského armádního vedení na průpravný

výcvik střelecký v tomto odvětví a konečně článek o použití kulometných pistolí v boji podle zpráv francouzského odborného tisku.

Rubrika „Úkoly“ přináší v tomto svazku „PAG.“ řešení čtyř úloh z nauky o střelbě dělostřelectva; řešení se zúčastnilo 23 nižších důstojníků a 2 vojenští akademikové, z nichž 17 bylo odměněno cenami od 50 do 150 dinarů, v celkové výši 1300 dinarů. Řešení pěchotních témat byla odložena do příštího svazku.

Škpt. pěch. J. M. S.

Různé zprávy.

Nový útočný vůz Spojených států severoamerických má letecký motor „Liberty“ 338 LE. Vůz váží 10 t. Rychlost na pásech 75 km za hodinu, bez pásu 120 km. Výzbroj: 1 těžký kulomet a 2 kul. kanony menší ráže. Kromě tohoto uvedeného vozu mají Spojené státy v nejnovější době ještě nový terénní obrněný vůz, který urazí na rovině 85 km za hodinu. Výzbroj: 2 těžké kulomety proti pozemním a 1 kanon malé ráže proti vzdušným cílům. Pancéřové desky jsou 9 mm tlusté. (Obrázkyobou typů obrněných vozů najdeš v „Magyar kat. szemle“, roč. 1934, seš. 1.)

Nový vrhač granátů. Ve Španělsku byl systemisován nový 5 cm vrhač granátů. Každá rota bude mít jeden takový vrhač, kdežto jezdecké kulomet-

né eskadrony budou mít četu vrhačů granátů (2 vrhače). Střelivo je velmi účinné proti nekryté se pohybujícím cílům, jakož i proti lehčím krytům, domům. Okruh působnosti: 20 m, střepiny působí až do vzdálenosti 50 m. Dostřel: 750 m, rychlost palby: 10 ran za minutu, váha vrhače 7 kg, délka 70 cm, vzestupný úhel 45–80°. Pohotovost k palbě lze velmi rychle zaujmout a vrhač lze bez rušení jezdce velmi lehce a rychle naložit na nosného koně. K manipulaci dostačí 2 lidé, a jsou-li na koni, má z nich jeden vrhač a 4 střely, druhý 8 střel a 1 bedničku zápalek. Dva další dopravují střelivo nebo vedou koně. Jedna četa vrhačů granátů se skládá ze 2 vrhačů a 8 jezdců a má střeliva celkem na 56 ran.